Francis Veber **Plotka**

Těšínské divadlo
scena polska
Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

dyrektor teatru cieszyńskiego
karol suszka
zastępca dyrektora d.s. ekonomicznych
iris heclová
kierownik artystyczny sceny polskiej
bogdan kokotek
kierownik literacki sceny polskiej
joanna wania

francis veber

plotka

(bajka dla dorosłych)

reżyseria i kostiumy **małgorzata siuda**
asystent reżysera **marcin kaleta**
przekład **barbara grzegorzewska**
scenografia **jakub strączek**
muzyka **łukasz olejarczyk**

spektakl zrealizowano
przy wsparciu finansowym
ministerstwa kultury rc
oraz miasta czeski cieszyn

66. sezon sceny polskiej td
premiera 22 kwietnia 2017 r.

obsada:
françois pignon – czterdziestolatek, wycofany, nieśmiały **dariusz waraksa**
guillaume **grzegorz widera**
kopel - prezes **lidia chrzanówna**
santini – kadrowy, czterdziestolatek, mięśniak **janusz kaczmarski**
żona santiniego **anna paprzyca**
panna bertrand – główna księgowa, atrakcyjna 35-latka **joanna litwin**
ariane – asystentka, 20 lat, ładna **joanna gruszka**
christine – była żona pignona, ładna 40-latka **barbara szotek-stonawski**
elizabeth – córka pignona, nastolatka **patrycja sikora**
belone – sąsiad pignona, 60-latek **ryszard pochroń**
mathieu **marcin kaleta**
fotograf; kelner; strażak **rafał walentowicz**

inspicjent, sufler **anna kaczmarska**

francis veber

(ur. 1937) jest francuskim reżyserem, scenarzystą i producentem filmowym.

Specjalizuje się w filmach komediowych, jest autorem scenariuszy do filmów „Tajemniczy blondyn w czarnym bucie" oraz „Powrót tajemniczego blondyna". Jako reżyser zadebiutował filmem „Zabawka" z 1976 roku. Scenariusz filmu „Klatka szaleńców" był nominowany do Oscara w 1980 roku w kategorii najlepszy scenariusz adaptowany.

François Pignon jest bohaterem kilku filmów i sztuk teatralnych Vebera (m.in. „Kolacji dla głupca", którą Scena Polska wystawiła w 2002 r. w reżyserii Jana Monczki). Jest także główną postacią komedii „Plotka" znanej również jako film pod tym samym tytułem, w którym zagrali Daniel Auteuil i Gérard Depardieu. Główny bohater komedii jest przeciętnym, zwykłym facetem, trochę nudnym życiowym nieudacznikiem. Zostawiła go żona, córka nie chce się z nim spotykać, grozi mu utrata pracy – życie wymyka mu się z rąk. Jego sąsiad Belone wpada na dość ryzykowny pomysł i podsuwa Pignonowi rozwiązanie trudnej sytuacji. Pignon decyduje się rozpuścić w pracy plotkę na własny temat...

O bohaterze swoich komedii, François Pignonie, pisaniu scenariuszy, pracy reżysera Francis Veber powiedział:

François Pignon z filmu na film stawał się czymś w rodzaju alter ego, takiego duszka przynoszącego szczęście. Sama świadomość faktu, że Pignon gdzieś tam na mnie czeka w trakcie pisania scenariusza sprawia, że od razu czuję się bardziej na luzie. Pignon nie jest w końcu tym, który tworzy cały efekt komiczny – to zadanie należy do innych. Pignon jest trochę jak ci bokserzy, którzy zawsze oddają cios. W ostatniej rundzie okazuje się, że wygrali, ale też i mocno oberwali za swoje.

Kręcenie filmów jest jak narkotyk. W tym tkwi cały problem i całe piękno. Ludzie czasami zastanawiają się, dlaczego reżyserzy kręcą tak dużo filmów. A jest w tym wszystkim głębszy sens. To jest właśnie ten moment, kiedy ma się absolutną wręcz władzę. Scenarzysta, reżyser to ktoś, kto pracuje sam, w większości wypadków gapiąc się na ścianę – przynajmniej ja tak mam. Tworzę w bólach przez wiele miesięcy. Aż tu pewnego dnia znajdujesz się na planie i raptem wszystko zależy od ciebie – ja osobiście nie znałem tego uczucia aż do 40-tki. Zajmują się tobą na planie, hołubią, a potem pewnego dnia wszystko się kończy. I znów jesteś pozostawiony samemu sobie.

janusz kaczmarski / grzegorz widera

Przychodzi taki moment w życiu, kiedy człowiek uświadamia sobie, że nie pracuje już dla pieniędzy, ale dla sławy. A sława bywa uzależniająca. Do tego dochodzi jeszcze strach przed klapą, przed zawiedzeniem nie tyle swoich bliskich czy widzów, ile samego siebie. I ta niepewność staje się naprawdę czymś fizycznie bolesnym. A może do tego dojść, bo przecież, kiedy zaczyna się nowy projekt nikt nie myśli już na starcie, że może on stać się całkowitą porażką. Staram się jak mogę o dobry kontakt z publicznością. W komedii uzyskuje się to poprzez śmiech. I tu też trzeba być perfekcjonistą. Nie ma tu żadnej tajemnicy tylko ciężka, uczciwa praca.

Któregoś dnia ktoś powiedział: „Kiedy oglądam ‚Kolację dla palantów', czuję się lepiej. Pana filmy powinny być sponsorowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia." To chyba najładniejszy komplement, jaki dostałem. Jest wiele osób, które sprawiły, że śmiałem się czy płakałem, zarówno w filmie jak i w literaturze. Ale jeśli chciałbym policzyć tylko tych, którzy sprawili, że naprawdę się uśmiałem, to jest ich już dużo mniej. Czy to Bóg dał mi taki dar rozśmieszania ludzi? Nie wiem, ale jeśli tak, to nie mogę przestać Mu za to dziękować.

ryszard pochroń / dariusz waraksa

dariusz waraksa

joanna gruszka / joanna litwin

grzegorz widera / marcin kaleta

anna paprzyca

dariusz waraksa / ryszard pochroń

anna paprzyca / janusz kaczmarski

patrycja sikora / dariusz waraksa

dariusz waraksa / rafał walentowicz / barbara szotek-stonawski

odfrunąć w bajkowo-komediowy krajobraz

(rozmowa z reżyserką Małgorzatą Siudą)

Ze Sceną Polską współpracujesz po raz trzeci („Czechow Tołstojowi powiedział ‚żegnam'" oraz „Panna Julia"). Jednak po raz pierwszy wzięłaś na warsztat komedię. Który gatunek literacki jest ci bliższy?

Oba gatunki są mi bliskie. Najważniejsze jest to, żeby zrobić dobre przedstawienie, by osiągnąć odpowiedni efekt, czyli łzy lub śmiech na widowni. Zarówno komedia, jak i tragedia mogą wywoływać katharsis, a o to przecież w teatrze chodzi. Ponieważ świat nie jest czarno-biały, więc i w sztuce elementy komediowe i tragiczne przenikają się. Idealnie byłoby móc je połączyć, poszukać w tragedii uśmiechu i na odwrót, w komedii czy farsie odrobiny dramatu.

Wszystkie gatunki literackie opisują sytuacje z naszego życia lub potencjalnie mogące się wydarzyć. W życiu, podobnie jak w sztuce, raz się śmiejemy, a raz płaczemy. Bez komedii nasze życie byłoby szare i ten gatunek traktuję jako coś, co rozświetla naszą codzienność. Miło jest raz na jakiś czas oderwać się od rzeczywistości i odfrunąć w bajkowo-komediowy krajobraz.

Co jest trudniejsze dla reżysera – dramat czy komedia? Dlaczego?

Gustaw Holoubek powiedział kiedyś, że łatwiej jest zasmucać niż rozśmieszać. Wynika to z wielu rzeczy. Bardzo często coś co nas śmieszy, innych nie śmieszy wcale, dlatego komedia jest trudniejsza. Komedia i różnego rodzaju gagi wymagają tzw. dokładnego trafienia w punkt, jak u Bustera Keatona czy Charlie Chaplina, wiadomo, że w konkretnym momencie postać musi się poślizgnąć lub belka musi spaść jej na głowę. W komedii nie ma miejsca na spóźnienie, bo żart nie wypali, ważne jest tempo i dyscyplina wszystkich - aktorów i obsługi technicznej. Kiedy dowcip jest za krótki - źle, kiedy sytuacja rozwija się za długo - też niedobrze. Ten rytm i dyscyplina dla reżysera i innych twórców zawsze jest najtrudniejsza. A wszystko po to, aby widz mógł się uśmiechnąć.

Co jest najważniejsze, żeby powstało dobre przedstawienie?

Trudne pytanie, jedną z odpowiedzi może być: rzemiosło plus szczypta metafizyki i magii. Jakaś tajemnica ...

Odpowiada ci francuskie poczucie humoru?

Jestem zakochana we Francji, przez jakiś czas mieszkałam w Paryżu, mam tam wielu znajomych. Kultura francuska jest mi niezwykle bliska. A Francis Veber to artysta wyjątkowy. Współczesny klasyk komedii francuskiej, niezwykły talent, który podarował światu między innymi takie filmy jak: „Pechowiec", „Zabawka", „Jaguar", „Tajemniczy blondyn w czarnym bucie".

Tytułowej „Plotce" nadałaś podtytuł „bajka dla dorosłych". Czy to będzie spektakl wyłącznie dla widzów dorosłych?

Nic bardziej mylnego, podtytuł opisuje rodzaj konwencji, w jakiej konstruujemy naszą historię. Jest to komedia, ale opisuje sytuację bardzo poważną i często występującą w naszym codziennym życiu. Pomówienia i plotki „przyklejają się" do nas i są przyczyną bardzo nieciekawych wydarzeń. „Bajka dla dorosłych" pokazuje to wszystko trochę w krzywym zwierciadle, ale mam nadzieje, że przez pewien rodzaj nierealności i uniwersalizmu nie straci w odbiorze. Zresztą gdyby dokładnie przyjrzeć się rozmaitym bajkom, to świat w nich przedstawiany wcale nie jest mniej okrutny od tak zwanej naszej rzeczywistości. Czasem nawet bardziej, myślę tu choćby o bajkach braci Grimm.

Plotka kojarzy się zazwyczaj negatywnie – jak będzie w przypadku twojej „Plotki"?

Niektórzy plotki tworzą, niektórzy tylko powtarzają, nawet ci, którzy się od nich odcinają bardzo rzadko mogą się przed nimi obronić. Wszyscy jesteśmy ofiarami plotek. Zwykle mechanizm działania pomówienia jest taki sam. Jest takie powiedzenie: kłamstwo powtarzane wiele razy staje się prawdą. A do tego zwykle plotki rzadko dotyczą zalet kogokolwiek. Pytanie, czego szukamy w świecie, mroku czy jasności. W dużym stopniu to my konstruujemy rzeczywistość również za pomocą słów i to od nas zależy, co wybierzemy.

Czy widzowie mogą liczyć na jakieś niespodzianki, czym ich zaskoczysz?

Zwykle staram się wyjść poza utarte granice i schematy działania. Mam nadzieję, że tym razem również tak będzie.

(pytała – jw -)

těšínské divadlo český těšín, příspěvková organizace,
zřizovatel moravskoslezský kraj, ostrawska 67 • 737 35 czeski cieszyn
tel.: +420 558 74 60 22-23 • fax: 558 71 33 72 • info@tdivadlo.cz • www.tdivadlo.cz
kierownik działu organizacji widowni **dagmar paulíková** • kierownicy pracowni: elektryczno-akustycznej **uladimír rybář** • ślusarsko-modelarskiej **kristina liboskouá** • krawieckiej **helena prokopouá** • perukarskiej **šárka szeligouá** • rekwizytorskiej **józef kurek** • kierownik techniczny **roman sekula** • brygadier sceny **marian mandrysz** • światło **martin kozok** • **martin walenta** • dźwięk **roman majchrzyk** • **michal maliniak** • fryzjerka **martina suszkouá** • garderobiana **paula cwiertkouá** • rekwizyty **siluie urbaniecouá** • montażyści dekoracji **lumír slíva** • **david cienciala** • redakcja **joanna wania** • zdjęcia **karin dziadkouá** • opracowanie graficzne i skład **marian siedlaczek** • druk **PROprint**, s.r.o. český těšín • prawa autorskie dotyczące tego spektaklu reprezentuje **agencja dilia**, ul. krátkého 1, praha. • fragmenty wypowiedzi francisa uebera pochodzą z wywiadu z pisarzem: www.wp.pl, 27.11.2006

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

GłosLudu
Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Do każdej polskiej rodziny. informacje, publicystyka, ogłoszenia, sport

tel. 558 731 766
sekretariat@glosludu.cz

zwrot
Miesięcznik Polaków w Republice Czeskiej

INFORMACJE Z ŻYCIA POLAKÓW W CZECHACH

ROZMOWY, REPORTAŻE, WYDARZENIA, RELACJE Z IMPREZ, RECENZJE, OPINIE

www.zwrot.cz

Wydawca: Polski Związek Kulturalno-Oświatowy w RC

KLUB POLSKIEJ PRASY I KSIĄŻKI

KSIĘGARNIA

Danuta Wirth
ul. Czapka 7 ~ 737 01 Czeski Cieszyn
Godziny otwarcia:
Po-Pt 9.00-12.00 13.00-17.00
w soboty księgarnia nieczynna
tel.: +420 776 390 704
ksiegarnia@polonica.cz

Sponsorem kwiatów jest
Kwiaciarnia Leknín
Markéta Rosenbergová

gazetacodzienna.pl
Śląsk Cieszyński on-line

Partnerem medialnym Teatru Cieszyńskiego jest portal gazetacodzienna.pl Śląsk Cieszyński on-line

www. OX.PL
portal śląska cieszyńskiego

lidia chrzanówna